

Udvalget for Forretningsordenen
Folketinget

Finansministeren

Den 14. november 2012

Som opfølgning på statsministerens besvarelse af 15. august 2012 af spørgsmål nr. 52 og 53 fra Folketingets Udvalg for Forretningsordenen samt spørgsmål nr. S 3810 vedlægges notat om ministeriernes praksis vedr. brug af meningsmålinger.

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon

Notat

9. november 2012

Ministeriernes praksis vedrørende brug af meningsmålinger

På baggrund af statsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 52 (UFO alm. del), spørgsmål nr. 53 (UFO alm. del) og S 3810 har Finansministeriet foretaget en undersøgelse af ministeriernes praksis vedr. brug af meningsmålinger.

Undersøgelse af ministeriernes praksis

Undersøgelsen omfatter perioden 1. januar 2009 til i dag. Ministeriernes departementer er blevet anmodet om at besvare en række spørgsmål for departementet og underliggende styrelser. Selvejende institutioner samt råd og nævn er ikke medtaget i besvarelsen.

Ministerierne er blevet bedt om at angive omfanget af køb af meningsmålinger forstået som undersøgelser, hvor der er spurgt til befolkningens holdning til samfundsmæssige eller politiske spørgsmål såvel inden for som uden for ministeriets ressort.

Kun undersøgelser blandt et repræsentativt (bredt) udsnit af befolkningen (evt. begrænset udelukkende inden for en bred aldersklasse) er medtaget, hvilket dermed udelukker undersøgelser foretaget blandt en specifik og snæver interessentgruppe. Endvidere er undersøgelser, hvor der udelukkende er spurgt til viden og/eller adfærd om konkrete ydelser eller ordninger, ikke medtaget.

Resultater

Det fremgår af ministeriernes besvarelser, at der i perioden 2009 til i dag er gennemført 10 meningsmålinger, hvor der er spurgt udelukkende til holdninger til samfundsmæssige eller politiske spørgsmål. Der er endvidere gennemført ca. 55 undersøgelser, hvor der er stillet holdningsspørgsmål i forbindelse med spørgsmål om viden og/eller adfærd.

Omkostningerne til de 10 meningsmålinger oplyses til samlet ca. 400.000 kr., og omkostningerne til de 55 undersøgelser vedr. både holdninger og viden og/eller adfærd oplyses til i alt ca. 11.500.000 kr. Heraf er ca. 1/3 knyttet til én enkelt undersøgelse (Kulturministeriets Kulturvaneundersøgelse). Udgifterne er afholdt af de respektive ministerier. Det kan ikke af besvarelsene udledes, hvor stor en andel af udgiften til de 55 undersøgelser, der kan henføres til spørgsmål om holdninger til samfundsmæssige eller politiske spørgsmål.

Emnerne er generelt relativt overordnede og vurderes at ligge inden for de pågældende ministerområders ressort. Det bemærkes, at rubriceringen i de følgende ta-

beller er foretaget af ministerierne, der ligeledes har angivet de overordnede emner for undersøgelserne.

Emnerne for meningsmålinger udelukkende om holdninger er anført nedenfor, jf. tabel 1.

Tabel 1	
Meningsmålinger med spørgsmål udelukkende om holdninger	
Ministerområde	Emne
§ 11 Justitsministeriet	Befolkningens holdning til formuedeling efter en skilsmisse
§ 19 Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående uddannelser	Danskernes holdning til investeringer i forskning og innovation
§ 22 Ministeriet for Ligestilling og Kirke	Unge holdning til ligestilling
§ 23 Miljøministeriet	Årlige aftaler om tilføjelse af miljøspørgsmål i en analyse af danskernes niveau af bekymring på forskellige områder (spørgsmål om bekymring for forurening og kemikalier i hverdagen) (4 stk.).
§ 28 Transportministeriet	Vejdirektoratets omdømme og synlighed i befolkningen (3 stk.)

Kilde: Oplysninger fra ministerierne.

Emnerne for undersøgelser med såvel spørgsmål om holdninger som spørgsmål om viden og/eller adfærd er anført nedenfor, jf. tabel 2.

Tabel 2**Undersøgelser med spørgsmål om både holdninger og viden/adfærd**

Ministerområde	Emne
§ 6 Udenrigsministeriet	Undersøgelse om holdning og kendskab til dansk udviklingsbistand (4 stk.)
§ 8 Erhvervs- og Vækstministeriet	Holdningsundersøgelse vedr. generel sikkerhed og generelle brugsmønstre Holdning og kendskab til fejlstrømsafbrydere Sikkerhedsmæssig adfærd ved havetrampoliner Sikkerhedsmæssig adfærd ved elkørfurur Advarselsmærkning af legetøj
§ 9 Skatteministeriet	Holdninger til SKAT, skattemoral samt skattesystem (3 stk.) Danskernes viden og holdninger mv. til forskudsskat og personskatteopkrævningen generelt
§ 10 Økonomi- og Indenrigsministeriet	Danskernes kendskab til den kommunale skatteprocent og grundskyldspromille i egen kommune Brugertilfredshedsundersøgelser (dagtilbud, folkeskoler, SFO/fritidshjem, hjemmepleje).
§ 12 Forsvarsministeriet	Danskernes viden om og holdning til Hjemmeværnet (3 stk.) Kendskabet til og perceptionen af Forsvarsministeriet, forsvaret mv.
§ 14 Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter	Tryghed, tilfredshed og udkantsproblemer
§ 15 Social- og Integrationsministeriet	Medborgerskab i Danmark Integrationsstatus (2 stk.) Frivillighed Survey til integrationsbarometeret
§ 21 Kulturministeriet	Kulturvaneundersøgelsen
§ 22 Ministeriet for Ligestilling og Kirke	Befolkningens viden om menneskehandel
§ 23 Miljøministeriet	Danskernes natur- og friluftsoplevelser
§ 24 Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	Målinger om Fødevarerministeriets mærke Nøglehullet (4 stk. med lidt forskelligt fokus)
§ 28 Transportministeriet	Befolkningens opfattelse af flysikkerhed Befolkningens kendskab til energieffektiv køreteknik (7 stk.) Passagerers og den brede offentligheds syn på Banedanmark (8 stk.)
§ 29 Klima-, Energi- og Bygningsministeriet	Holdning til energiforlig og grøn omstilling Brugen af og tilfredshed med DMI's produkter (3 stk.)

Kilde: Oplysninger fra ministerierne.

De ministerier, der ikke har gennemført meningsmålinger, har typisk anført, at dette skyldes, at de ikke har fundet det relevant.

Finansministeriets vurdering

Der findes ikke specifikke retningslinjer eller regler for anvendelsen af meningsmålinger eller finansieringen heraf.

Det gælder i almindelighed, at bevillinger skal disponeres med henblik på at opnå det formål, hvortil de er givet, og at der ved disponeringen skal vises skyldige økonomiske hensyn.

Finansministeriet ser ikke et generelt problem i, at ministerier undersøger befolkningens viden og adfærd samt evt. også holdning til specifikke emner hos afgræn-

sede interessentgrupper som led i den generelle tilrettelæggelse og gennemførelse af politiske initiativer mv. samt undersøgelser af effekten af disse.

Finansministeriet finder det derimod ikke hensigtsmæssigt, at ministeriernes bevilning anvendes til en direkte test af politiske budskabers opbakning blandt vælgerbefolkningen eller et bredt udsnit heraf.

Finansministeriet mener derfor, at der bør udvises særlig omtanke og tilbageholdenhed i forbindelse med bestilling af meningsmålinger, som er rettet mod den brede befolkning, og som indeholder spørgsmål vedrørende politiske holdninger.

Udgifterne knyttet til gennemførelse af meningsmålingerne anført i tabel 1 er ganske beskedne set i forhold til, at der er tale om staten som helhed og en periode på mere end 3 år. Dette kan ses som en indikation på, at ministeriernes praksis i det væsentlige synes at være i overensstemmelse med ovenstående vurderinger.